

International
SOCIAL SCIENCES
STUDIES JOURNAL

SSSjournal (ISSN:2587-1587)

Economics and Administration, Tourism and Tourism Management, History, Culture, Religion, Psychology, Sociology, Fine Arts, Engineering, Architecture, Language, Literature, Educational Sciences, Pedagogy & Other Disciplines in Social Sciences

Vol:5, Issue:49
sssjournal.com

pp.6465-6474
ISSN:2587-1587

2019
sssjournal.info@gmail.com

Article Arrival Date (Makale Geliş Tarihi) 18/09/2019 | The Published Rel. Date (Makale Yayın Kabul Tarihi) 17/11/2019
Published Date (Makale Yayın Tarihi) 17.11.2019

15-18 YAŞ ARALIĞINDAKİ ÇOCUKLARIN MÜZİK KAVRAMI ÜZERİNE ALGILARININ METAFORİK BİR ANALİZİ

A METAPHORICAL ANALYSIS OF CHILDREN BETWEEN THE AGES 15-18 PERCEPTIONS ON CONCEPT OF MUSIC

Dr. Gökhan BAK

Adana Bilim ve Teknoloji Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü İngilizce İşletme Doktora Programı Öğrencisi,
gokhanbak2010@hotmail.com, Adana/TÜRKİYE,
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4520-0930>.

Alparslan BAK

Anadolu Üniversitesi, İşletme Fakültesi, İşletme Bölümü, joe_alp@hotmail.com, Ankara/TÜRKİYE,
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5499-5264>.

Murat İŞİLDAK

muratisildak@hacettepe.edu.tr, Ankara/TÜRKİYE.

Article Type : Research Article/ Araştırma Makalesi

Doi Number : <http://dx.doi.org/10.26449/sss.1925>

Reference : Bak, G., Bak, A. & İşildak, M. (2019). "15-18 Yaş Aralığındaki Çocukların Müzik Kavramı Üzerine Algılarının Metaforik Bir Analizi", *International Social Sciences Studies Journal*, 5(49): 6465-6474.

ÖZ

Araştırmada 15-18 yaş aralığında çocukların müzik kavramına ilişkin algıları metaforlar aracılığıyla incelenmiştir. Nitel araştırma yöntemlerinden olgu bilim modeli kullanılmıştır. Tekirdağ ili Çorlu ilçesinde, basit tesadüfi örnekleme yoluyla 15-18 yaş aralığında 120 çocukla yüz yüze görüşmeler yapılmıştır. Müzik kavramına yönelik geliştirdikleri metaforlar içerik analizi yöntemiyle incelenmiştir. Araştırma sonucunda, 15-18 yaş aralığındaki çocukların müzik kavramına ilişkin 8 kategori altında 42 metafor geliştirdikleri görülmüştür. Müziğin yol gösterici, bağımlılık yapan, eğlendiren, birleştiren, duyguları ifade eden, tedavi eden, dinlendiren ve huzur veren temel bir ihtiyaç olduğu metaforlarla anlatılmıştır.

Anahtar Kelimeler: İletişim, Metafor, Müzik, Çocuk.

ABSTRACT

In this study, perceptions of children between the ages of 15 and 18 on the concept of music were examined through metaphors. One of the qualitative research methods, phenomenology model was used. In Çorlu district of Tekirdağ, 120 children aged 15-18 years were interviewed face to face by simple random sampling. The metaphors they developed for the concept of music were examined by content analysis method. As a result of the study, it was seen that children between the ages of 15-18 developed 42 metaphors under 8 categories related to the concept of music. It has been explained by metaphors that music is a guiding, addictive, entertaining, combining, expressing emotions, treating, resting and providing peace.

Key Words: Communication, Metaphor, Music, Children.

1. GİRİŞ

Metafor, bilinmeyen herhangi bir şeyi bilinen bir şey açısından ifade etmek ve bilinmeyenin anlamını, bilinen araçları ile ortaya koyma olarak ifade edilmektedir (Karamehmet, 2017, s. 126). Dünyayı kavramsallaştırmanın birincil yolu olan metaforlar, önemli dilsel araçlardır. Algı kalıplarına dair tecrübelerden güç alırlar ve çok sık kullanılırlar (Agnes, 2009, s. 21). Metaforlar, genellikle evrensel olup, bir şeyi bir başkası açısından tanımlarlar (Gil&Angela, 1997, s. 271).

Psikolojiden eğitime kadar birçok alanda çalışma alanı haline gelen metaforlar vasıtasıyla insanların duygu ve düşünceleri, değerleri araştırılmaktadır (Yapıcıoğlu ve Korkmaz, 2019, s. 400). “Metaforlar doğası gereği bir şeyin diğer beklenmeyen bir şeye dayanarak anlatılması ve yaşanmasıyla ilgilidir” (Çağlar, 2019, s. 1000). İnsanlar günlük yaşantılarında bile farkında olmadan masanın ayağı, nehir ağzı, sandalyenin kolu gibi birçok metafor kullanmaktadır (Yapıcıoğlu ve Korkmaz, 2019, s. 402). “Metafor sözcüğü Eski Yunanca’da, öteye taşıma, nakletme anlamlarına gelen metapherein’den gelmektedir” (Karamehmet, 2012, s. 33).

Metafor; alan yazında eğretileme, mecaz, imaj ve zihinsel imge gibi farklı terimler kullanılmasıyla da ifade edilmektedir (Yapıcıoğlu ve Korkmaz, 2019, s. 402). “Aslında, yaşamdaki meselelerin çoğu her zaman iki ya da daha çok sayıda metafor içerir” (Zaltman&Zaltman, 2018, s. 18). “Ayrıca metaforlar; karşılaşılan ve bilinmeyen bir şey, bir nesne, bir olay, bir durum ya da bir duygu karşısında, beynimizin bilinemezliği ifade etme gücünden yararlanarak o şeyi, iyi bilinen başka şeylerin özelliklerinden yola çıkarak benzetme ve betimleyebilme gücünün oluşturduğu ifadelerdir. Bu ifadeler sözlü, yazılı, görsel ve hatta davranışsal olabilirler. Üretilen metaforlar bireyin zihninde o şeyin bilgisini anlayabilme, inşa edebilme, kategorize edebilme gibi süreçleri içerdiğinden anlamlı öğrenmelere büyük katkı sağlarlar” (Demircioğlu ve Kantekin, 2019, s. 334).

18 yaşını doldurmamış herkes çocuk kabul edilmektedir. Çocuklar çok geçmiş dönemlerden itibaren toplumlardan topluma farklı şekillerde değer görse de günümüz toplumlarında çok önemli yere sahiptirler. En basit şekliyle bile çocuk her toplumun yanı sıra birçok sosyolojik çalışmanın içerisinde yer almaktadır. “Toplumların geleceğini inşa edecek olan çocuklar, günümüz iletişim ekseninde çok önemli bir yer teşkil etmektedir” (Bak, 2017, s. 163). Öylesine bir yere sahip olmuştur ki iletişim araçlarının birçoğunda çocuğa hitap eden yayınların çokluğu abartılacak hale gelmiştir. Gerçek dünyanın dışında sanal dünyada da yer edinen çocuk zamanının çoğunu gerçeklikten ayrı yaşamaktadır. “Sosyal medyanın giderek yaygınlaştığı günümüzde çocukların da bu mecrada en az yetişkinler kadar bulunduğu aşikârdır. Çocukluklarının en güzel dönemlerini bile yaşayamayan bir nevi teknoloji bağımlısı gençlik bulunmaktadır” (Bak, 2018, s. 1317). Teknoloji bağımlısı olan çocukların her konuda fikir sahibi olmak için teknolojinin nimetlerinden faydalanmak istemesi; olaylara karşı farklı bakış açısı sunmasına ve algılamalarının da farklılaşmasına neden olmuştur. Metaforları sıkça kullanarak bunu çevresindekilere de aktarmaktadırlar.

Çocukluğun her dönemi ayrı bir öneme ve ilgiye muhtaç olunan dönemlerdir. Farklı ihtiyaçların ortaya çıktığı, farklı tecrübelerin kazanıldığı, farklı tepkilerin verildiği bu dönemler, çocukların gelecekteki konumlarını, davranışlarını etkileyen dönemlerdir (Bak, 2019, s. 9). Çocuğun gelişim sürecine kısaca bakılacak olursa; 0-2 yaş aralığı bebeklik dönemi, 3-6 yaş aralığı ilk çocukluk dönemi, 7-11 yaş aralığı son çocukluk dönemi ve 12-18 yaş aralığı ergenlik dönemi olarak ayrılmaktadır (Büyükbaykal, 2007, s. 34). Araştırmaya konu olan 15-18 yaş aralığındaki çocuklar ergenlik sürecinin en son dönemlerini yaşayan çocuklardır. 15-18 yaş aralığındaki ergen çocuklar; çocukluklarının bir nevi zirvesinde olan, tecrübeleri diğer çocuklara nispeten daha fazla olanlardır. Bu bağlamda da çocukluk döneminin en son aşaması seçilerek, daha fazla bilgiye ulaşmak amaçlanmıştır.

2. LİTERATÜR TARAMASI

Literatürde birçok kavramın insanlar tarafından metaforlar aracılığıyla nasıl algılandığının belirlendiği araştırma bulunmaktadır.

Bir araştırmada, üniversite öğrencilerinin “toprak ve toprak kirliliği” kavramlarına yönelik algıları metaforlar aracılığıyla açıklanmaya çalışılmıştır. 258 öğrenciye yarı yapılandırılmış 2 açık uçlu sorudan oluşan görüşme formunun kullanıldığı bu araştırmada; üniversite öğrencilerinin çevre sorunlarına yönelik farkındalıklarının yüksek olduğu görülmüştür (Gürten ve Köseoğlu, 2019).

Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi müzik öğrencilerinin müzik kavramına ilişkin algılarının incelendiği 99 öğrenciyle yapılan bir çalışmada, 9 farklı kategoride metaforlar geliştirdikleri ve müziğin sevgi ve mutluluk veren, çaba gerektiren, ihtiyaç duyulan gereksinim, eğlenceli gibi yönleri olduğu sonucuna varılmıştır. Ayrıca ortaya çıkan kavramsal kategorilerin yaşa, cinsiyete ve sınıf düzeyine göre karşılaştırmasında anlamlı farklılıklar olmadığı ortaya çıkmıştır (Babacan, 2014).

Ortaokul öğrencilerinin müzik dersi ve müzik öğretmenine ilişkin algılarının metaforlar yoluyla analiz edildiği bir çalışmada, müzik dersine ilişkin üretilen metaforların çoğunlukla olumlu nitelik taşıdığı ve öğrencinin yaşantısında önemli bir yer edindiği görülmüştür. Ayrıca müzik öğretmenine ilişkin oluşturulan

metaforlara bakıldığında, müzik öğretmenin seven, güven veren, koruyan, güzel sesli, güzel şarkı söyleyen, eğlendirici ve esprili bir kişiliğe sahip olduğu belirtilmiştir (Tez ve Aydın-Uygun, 2016).

Başka bir çalışmada, ortaokul-lise öğrencilerinin ve öğretmenlerinin kitap kavramına ilişkin getirdikleri metaforlar incelenmiştir. Nitel araştırma yöntemlerinden biri olan olgu bilim modelinin kullanıldığı çalışmada, öğrencilerden ve öğretmenlerden alınan görüşlerin çözümlenmesi için içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Araştırma sonucunda, öğrencilerin ve öğretmenlerin kitap metaforu oluşturulurken ortak metaforlar geliştirdiği, geliştirilen metaforların yaşa göre farklılaştığı, yaş düzeyi değiştiçe kitap algılarının değiştiği ve ilerleyen yaşlarda öğrencilerin olumsuz ifadeler de kullandıkları görülmüştür (Arslan vd., 2019).

Bilim ve Sanat Merkezi'nde öğrenim gören 100 ortaokul öğrencisinin müzik kavramına yönelik algılarının tespit edilmesi için metaforik analizi çalışmasının yapıldığı bir çalışmada; öğrenciler tarafından toplamda 187 adet metafor üretildiği ve müzik kavramını oldukça çeşitli metafor ifadelerle tanımladıkları görülmüştür (Akça vd., 2019).

3. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

“Metaforlar nitel araştırmalarda veri toplama ve verilerin analizinde önemli bir araçtır” (Torlak, 2008, s. 74). Araştırmada, 15-18 yaş aralığındaki çocuklardan metaforlar aracılığıyla elde edilen veriler içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiştir.

“İçerik analizi, sosyal bilimcilerin ve özellikle iletişim araştırmaları alanında çalışan bilim adamlarının, medya mesajlarının içeriği üzerinde yaptıkları gözlemlerden çıkarımlar yapmak için oldukça sık kullandıkları biçimci bir araştırma tekniğidir” (Stempel, 2003: 103). Elde edilen veriler üzerinde içerik analizi tekniği kullanılarak çıkarımlar yapılmaktadır.

“İçerik çözümlemesi, iletişim içeriğinin, genellikle önceden belirlenmiş sınıflamalar (kategoriler) çerçevesinde sistematik olarak gerçekleştirilmesini sağlayan bir araştırma tekniğidir” (Geray, 2011:151). Araştırmada içerik analizi ile veriler kategorilerine ayrılarak, daha sonra bu kategoriler üzerinde yorumlamalar yapılmıştır.

3.1. Araştırmanın Amacı ve Önemi

Araştırmalarda metaforlar aracılığıyla birçok kavramın nasıl algılandığı incelenmiştir. Ortaokul seviyesinden üniversite seviyesine kadar birçok eğitim seviyesinde bireyler üzerinde birçok kavram hakkında algılamaları metaforlar aracılığıyla araştırılmıştır. Yapılan araştırmaların birçoğu amaçlı örnekleme yoluyla seçilen okullardaki bireyler üzerinde uygulanmıştır. Basit tesadüfi örnekleme yoluyla yapılan nadir araştırma bulunmaktadır. Basit tesadüfi örneklem yöntemi kullanılarak, Tekirdağ ili Çorlu ilçesinde 15-18 yaş aralığında bulunan 120 çocuğun müzik kavramına ilişkin algıları metaforlar aracılığıyla açıklanmaya çalışılmıştır.

3.2. Araştırmanın Evreni, Örnekleme ve Sınırlılıkları

Araştırmanın evrenini Tekirdağ ilinde bulunan 15-18 yaş aralığındaki çocuklar, örneklemini ise basit tesadüfi örnekleme yoluyla Tekirdağ ili Çorlu ilçesinde 15-18 yaş aralığında bulunan 120 çocuk oluşturmaktadır. Araştırma, 150 çocukla, yarı yapılandırılmış 1 açık uçlu sorudan oluşan görüşme formu kullanılarak yapılmıştır. 30 çocuğun verdiği yanıtlar uygun olmadığı için elenmiş ve araştırma 120 çocuğun verdiği cevaplarla sonlandırılmıştır. Çalışma, 15-18 yaş aralığında bulunan 120 çocuğun verdiği cevaplarla sınırlıdır. Araştırma, 15 Eylül 2019-25 Ekim 2019 tarihlerinde arasında yapılmıştır. Araştırmaya katılan çocuklara ait bilgiler Tablo 1'de yer almaktadır.

Tablo 1: Katılımcıların Demografik Özellikleri

Cinsiyet	Kız		Erkek		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Yaş						
15	12	48.0	13	52.0	25	100.0
16	24	42.9	32	57.1	56	100.0
17	21	53.8	18	46.2	39	100.0
Toplam	57	47.5	63	52.5	120	100.0

Tablo 1'deki çocuklara ait demografik özellikler incelendiğinde; katılımcıların %52.5'lik (63) kısmını erkek çocukları, % 47.5'lik (57) kısmını kız çocuklarının oluşturduğu göze çarpmaktadır. 15, 16 ve 17 yaş grubuna ait kız ve erkek çocuklarının özelliklerine bakıldığında ise, 17 yaş grubunda bulunan kız

çocuklarının sayısının erkek çocuklarının sayısından, diğer yaş gruplarında ise erkek çocuklarının sayısının kız çocuklarının sayısından fazla olduğu dikkati çekmektedir.

4. ARAŞTIRMANIN BULGULARI

Araştırmada veri toplama aracı olarak nitel araştırma yöntemlerinde kullanılan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Katılımcıların “Müzik.....benzer/gibidir; çünkü.....” cümlesini sadece bir metafor üzerinde düşünerek tamamlamaları istenmiştir. Söz konusu cümlede geçen “gibidir/benzer” ifadesi ile katılımcıların metafor kaynağı ile metafor konusu arasında bağ kurmaları, “çünkü” ifadesi ile de oluşturdukları metaforlar için bir mantıksal dayanak (gerekçe) sunmaları istenmiştir (Saban, 2009). Görüşmeler basit tesadüfi örnekleme kapsamında yapıldığı için, her katılımcıya yüz yüze metaforun ne olduğu ve hangi amaçlar için kullanıldığı ile ilgili gerekli açıklamalar yapıldıktan sonra görüşme formu elden teslim edilmiş, cevaplamaları bittikten sonra tekrar elden toplanmıştır. Bu şekilde 150 çocukla, 1 soruluk açık uçlu şekilde yapılan görüşme formları incelenmiş, 30 çocuğun cevapları uygun olmadığı için elenmiş, 120 öğrencinin cevapları araştırmaya dahil edilmiştir. Geliştirilen metaforlar ve gerekçeleri, çocukların yaşları ve cinsiyetleri araştırmacı tarafından verilen numarayı belirten ifadelerle kodlanarak verilmiştir. 3 elemanlı kodlama kullanılmıştır. İlk harf öğrencinin yaşı (15, 16 ya da 17), ikinci harf cinsiyetini (K: Kız, E: Erkek), üçüncü harf ise görüşme formunu yaşları arasında doldurma sayısını belirtmektedir. Örneğin; 15E1 olarak kodlanan çocuk için 15 yaşında, Erkek ve 1. sırada olduğu ifade edilmektedir.

Araştırmanın sonuçlarının inandırıcılığını sağlamak veya artırmak için kullanılan önemli iki ölçüt; araştırmanın geçerliliğinin ve güvenilirliğinin sağlanmasıdır. Bu maksatla, yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanan veriler ayrıntılı bir şekilde incelenmiş, veriler kodlanmış ve de kategorilere ayrılmıştır. Oluşturulan kategoriler altına yerleştirilmiş metaforların, buldukları kategoriye temsil edip etmediğinin kontrolü de 3 alan uzmanı öğretim üyesinin görüşüyle sağlanmıştır.

Araştırmaya katılan çocukların “Müzik” kavramı hakkında ürettikleri metaforlara ilişkin olarak elde edilen bulgular tablolar halinde sunulmuş ve de analiz edilmiştir.

Araştırmadan elde edilen bulgular genel olarak ele alındığında; 15-18 yaş aralığındaki çocukların müzik kavramına ilişkin 42 adet geçerli metafor ürettikleri saptanmıştır. Tablo 2’de alfabetik sırada bu metaforlar gösterilmiştir. Üretilen metaforlar ve her bir metaforu temsil eden çocuk sayısı ve yüzdesine bakıldığında; en fazla üretilen metaforun % 5.8’lik (7) oranla Eğlence Merkezi metaforu olduğu göze çarpmaktadır.

Tablo 2: Çocuklar Tarafından “Müzik” Kavramına İlişkin Üretilen Metaforlar ve Her Bir Metaforu Temsil Eden Çocuk Sayısı ve Yüzdesi

Metafor Kodu	Metafor Adı	f	%	Metafor Kodu	Metafor Adı	f	%
1	Alışveriş yapmak	3	2,5	22	Masaj Salonu	1	0.8
2	Arkadaş	4	3.3	23	Nabız	3	2,5
3	Aşk	3	2,5	24	Nefes	5	4.2
4	Bahçe	1	0.8	25	Neşe	3	2,5
5	Bilgisayar Oyunu	2	1.7	26	Orman	2	1.7
6	Cennet	3	2,5	27	Oyun	2	1.7
7	Çiçek	2	1.7	28	Pasta	1	0.8
8	Çikolata	6	5.0	29	Ruhun Aynası	2	1.7
9	Disko	5	4.2	30	Sessizlik	4	3.3
10	Dost	3	2,5	31	Sevgili	2	1.7
11	Eğlence Merkezi	7	5.8	32	Sigara	5	4.2
12	Galatasaray	1	0.8	33	Su	4	3.3
13	Gıda	1	0.8	34	Tatil	2	1.7
14	Gökyüzü	3	2,5	35	Temiz Hava	1	0.8
15	Güneş	2	1.7	36	Terapi	2	1.7
16	Hayatın Ritmi	1	0.8	37	Uyku	2	1.7
17	Huzur	6	5.0	38	Uyuşturucu	3	2,5
18	İlaç	5	4.2	39	Yağmur	4	3.3
19	Kılavuz	2	1.7	40	Yatak	1	0.8
20	Kitap	5	4.2	41	Yemek	3	2,5
21	Lunapark	1	0.8	42	Yüzme	2	1.7
TOPLAM						120	100.0

120 çocuk tarafından üretilen 42 adet metafor 8 kategori altında toplanmıştır:

1. Müzik Yol Göstericidir (Yol Göstermeyle İlişkilendirme) Kategorisi
2. Müzik Bağımlılık Yapar (Bağımlılık Yapmayla İlişkilendirme) Kategorisi
3. Müzik Eğlendirir (Eğlendirmeyeyle İlişkilendirme) Kategorisi
4. Müzik Birleştiricidir (Birleştirici Olmayla İlişkilendirme) Kategorisi
5. Müzik Duyguları İfade Eder (Duyguları İfade Etmeyeyle İlişkilendirme) Kategorisi
6. Müzik Tedavi Edicidir (Tedavi Etmeyeyle İlişkilendirme) Kategorisi
7. Müzik Temel Bir İhtiyaçtır (Temel İhtiyaçla İlişkilendirme) Kategorisi
8. Müzik Dinlendiren ve Huzur Verendir (Dinlendirme ve Huzur Vermeyeyle İlişkilendirme) Kategorisi

4.1. Müzik Yol Göstericidir (Yol Göstermeyle İlişkilendirme) Kategorisi

Katılımcıların görüşleri doğrultusunda üretilen metaforlar arasından oluşturulan “Müzik Yol Göstericidir (Yol Göstermeyle İlişkilendirme)” kategorisinde, 7 öğrenci tarafından üretilen 2 metafor bulunmaktadır. Tablo 3’de bu kategori altında üretilen metaforlar gösterilmiştir.

Tablo 3: “Müzik Yol Göstericidir (Yol Göstermeyle İlişkilendirme)” Kategorisi

Metafor Kodu	Metafor Adı	f	%	Metafor Kodu	Metafor Adı	f	%
1	Kılavuz	2	28.6	2	Kitap	5	71.4
TOPLAM						7	100.0

Tablo 3 incelendiğinde, bu kategoride öğrenciler tarafından en fazla üretilen metaforun kitap (n=5) olduğu görülmektedir. Aşağıda “Müzik Yol Göstericidir (Yol Göstermeyle İlişkilendirme)” kategorisine ilişkin üretilen metaforların çocuklar tarafından açıklanan mantıksal dayanaklarına ilişkin örnekler yer verilmiştir.

Kılavuz Metaforu: “Müzik kılavuz gibidir, çünkü ona kendinizi bırakır ve yolunuzu bulursunuz. Asla Kaybolmazsınız” (15K6).

Kitap Metaforu: “Müzik kitap gibidir, çünkü kitap gibi bizi yönlendirir ve yol gösterir” (16E8).

4.2. Müzik Bağımlılık Yapar (Bağımlılık Yapmayla İlişkilendirme) Kategorisi

Katılımcıların görüşleri doğrultusunda üretilen metaforlar arasından oluşturulan “Müzik Bağımlılık Yapar (Bağımlılık Yapmayla İlişkilendirme)” kategorisinde, 8 öğrenci tarafından üretilen 2 metafor bulunmaktadır. Tablo 4’te bu kategori altında üretilen metaforlar gösterilmiştir.

Tablo 4: “Müzik Bağımlılık Yapar (Bağımlılık Yapmayla İlişkilendirme)” Kategorisi

Metafor Kodu	Metafor Adı	f	%	Metafor Kodu	Metafor Adı	f	%
1	Sigara	5	62.5	2	Uyuşturucu	3	37.5
TOPLAM						8	100.0

Tablo 4 incelendiğinde, bu kategoride öğrenciler tarafından en fazla üretilen metaforun % 62.5’lik (5) oranla sigara olduğu görülmektedir. Aşağıda “Müzik Bağımlılık Yapar (Bağımlılık Yapmayla İlişkili)” kategorisine ilişkin üretilen metaforların çocuklar tarafından açıklanan mantıksal dayanaklarına ilişkin örnekler yer verilmiştir.

Sigara Metaforu: “Müzik sigara gibidir, bağımlılık yapar, asla bırakamazsın” (17K2).

Uyuşturucu Metaforu: “Müzik uyuşturucu gibidir, bağımlılık yapar, kendisinden istesen de kurtulamazsın” (17E17).

4.3. Müzik Eğlendirir (Eğlendirmeyeyle İlişkilendirme) Kategorisi

Katılımcıların görüşleri doğrultusunda üretilen metaforlar arasından oluşturulan “Müzik Eğlendirir (Eğlendirmeyeyle İlişkilendirme)” kategorisinde, 33 öğrenci tarafından üretilen 11 metafor bulunmaktadır. Tablo 5’te bu kategori altında üretilen metaforlar gösterilmiştir.

Tablo 5: “Müzik Eğlendirir (Eğlendirmeye İlişkilendirme)” Kategorisi

Metafor Kodu	Metafor Adı	f	%	Metafor Kodu	Metafor Adı	f	%
1	Alışveriş yapmak	3	9.1	7	Galatasaray	1	3.0
2	Bilgisayar Oyunu	2	6.1	8	Lunapark	1	3.0
3	Çiçek	2	6.1	9	Neşe	3	9.1
4	Çikolata	6	18.2	10	Pasta	1	3.0
5	Disko	5	15.2	11	Oyun	2	6.1
6	Eğlence Merkezi	7	21.2		TOPLAM	33	100.0

Tablo 5 incelendiğinde, bu kategoride öğrenciler tarafından en fazla üretilen metaforun % 21.2’lik (7) oranla Eğlence Merkezi olduğu görülmektedir. Aşağıda “Müzik Eğlendirir (Eğlendirmeye İlişkilendirme)” kategorisine ilişkin üretilen metaforların çocuklar tarafından açıklanan mantıksal dayanaklarına ilişkin örneklere yer verilmiştir.

Alışveriş Yapmak Metaforu: “Müzik alışveriş yapmak gibidir, alışveriş yaparken eğlenir zamanın nasıl geçtiğini anlayamazsınız” (16K23).

Bilgisayar Oyunu Metaforu: “Müzik bilgisayar oyunu gibi eğlencelidir, başına oturduğunuzda vaktin nasıl geçtiğini anlayamaz, eğlencesinden bir kopamazsınız” (17E18).

Çiçek Metaforu: “Müzik çiçek gibidir, çiçekle ilgilendiğimde eğlenirim, müzikle de aynı eğlenceyi yaşarım” (15K12).

Çikolata Metaforu: “Müzik çikolataya benzer, çünkü en sıkıntılı anlarımda bile beni eğlendirir” (15K8).

Disko Metaforu: “Müzik disko gibidir, eğlencesi hiç bitmez, kendinizi ona kaptırınca eğlencenin doruklarına çıkarırsınız” (17E3).

Eğlence Merkezi Metaforu: “Müzik eğlence merkezine benzer, içine girdiğinizde eğlenceyle karşılaşır hiç ayrılmak istemezsiniz” (16K2).

Galatasaray Metaforu: “Müzik Galatasaray gibidir, dinledikçe kendinizden geçer eğlenirsiniz” (17E1).

Lunapark Metaforu: “Müzik lunaparka benzer, içerisinde muhakkak sizin ilginizi çeken eğlenceler vardır” (15E13).

Neşe Metaforu: “Müzik neşe gibidir, çünkü müzik dinlediğinizde neşelendiğinizde hissettiğiniz gibi eğlenirsiniz” (16E32).

Pasta Metaforu: “Müzik pastaya benzer, her eğlencede pasta görmek ve eğlenmek istersiniz. Müzik pasta gibi sizi eğlendirir” (15K1).

Oyun Metaforu: “Müzik oyun gibidir, oyunun sizde bıraktığı eşsiz eğlenceyi her müzik dinlediğinizde hissedersiniz” (15E3).

4.4. Müzik Birleştiricidir (Birleştirici Olmayla İlişkilendirme) Kategorisi

Katılımcıların görüşleri doğrultusunda üretilen metaforlar arasından oluşturulan “Müzik Birleştiricidir (Birleştirici Olmayla İlişkilendirme)” kategorisinde, 6 öğrenci tarafından üretilen 2 metafor bulunmaktadır. Tablo 6’da bu kategori altında üretilen metaforlar gösterilmiştir.

Tablo 6: “Müzik Birleştiricidir (Birleştirici Olmayla İlişkilendirme)” Kategorisi

Metafor Kodu	Metafor Adı	f	%	Metafor Kodu	Metafor Adı	f	%
1	Arkadaş	4	66.7	2	Sevgili	2	33.3
					TOPLAM	6	100.0

Tablo 6 incelendiğinde, bu kategoride öğrenciler tarafından en fazla üretilen metaforun % 66.7’lik (4) oranla Arkadaş olduğu görülmektedir. Aşağıda “Müzik Birleştiricidir (Birleştirici Olmayla İlişkilendirme)” kategorisine ilişkin üretilen metaforların çocuklar tarafından açıklanan mantıksal dayanaklarına ilişkin örneklere yer verilmiştir.

Arkadaş Metaforu: “Müzik arkadaş gibidir, her zaman birlikte olmak isteriz, bizi ayırmak zordur, bir şekilde bir yerlerde bizi buluşturur ve birleştirir” (16K7).

Sevgili Metaforu: “Müzik sevgili gibidir, sizi yalnız bırakmaz hep birlikte olmak istersiniz, bir yerlerde buluşup birleşirsiniz” (17E9).

4.5. Müzik Duyguları İfade Eder (Duyguları İfade Etmeyle İlişkilendirme) Kategorisi

Katılımcıların görüşleri doğrultusunda üretilen metaforlar arasından oluşturulan “Müzik Duyguları İfade Eder (Duyguları İfade Etmeyle İlişkilendirme)” kategorisinde, 14 öğrenci tarafından üretilen 5 metafor bulunmaktadır. Tablo 7’de bu kategori altında üretilen metaforlar gösterilmiştir.

Tablo 7: “Müzik Duyguları İfade Eder (Duyguları İfade Etmeyle İlişkilendirme) Kategorisi

Metafor Kodu	Metafor Adı	f	%	Metafor Kodu	Metafor Adı	f	%
1	Aşk	3	21.4	4	Hayatın Ritmi	1	7.1
2	Gökyüzü	3	21.4	5	Nefes	5	35.7
3	Güneş	2	14.3		TOPLAM	14	100.0

Tablo 7 incelendiğinde, bu kategoride öğrenciler tarafından en fazla üretilen metaforun % 35.7’lik (5) oranla Nefes olduğu görülmektedir. Aşağıda “Müzik Duyguları İfade Eder (Duyguları İfade Etmeyle İlişkilendirme)” kategorisine ilişkin üretilen metaforların çocuklar tarafından açıklanan mantıksal dayanaklarına ilişkin örneklere yer verilmiştir.

Aşk Metaforu: “Müzik aşk gibidir, sevdiğe daha çok seversiniz, duygularınızı en açık ifade etme yollarındandır” (17E12).

Gökyüzü Metaforu: “Müzik gökyüzü gibidir, çünkü gökyüzünün sonsuzluk hissi müzikle de kendini gösterir. Sonsuzluk hissi diğer bütün duyguları ifade etmede bize yardım eder” (17K11).

Güneş Metaforu: “Müzik güneşe benzer, güneşi her gördüğümde hissettiğim mutluluğu müzik dinlerken de hissederim” (16K3).

Hayatın Ritmi Metaforu: “Müzik hayatın ritmine benzer, kendini hayatın ritmine kaptırılmış gibi hissedersin. İkisinin de ritmi sana duygularını hissettirir” (15E10).

Nefes Metaforu: “Müzik nefes gibidir, nefes almadan yaşayamadığın hissini müzikte de yaşarsın. İkisi de en güzel duygularda kendini hissettirir” (16E29).

4.6. Müzik Tedavi Edicidir (Tedavi Etmeyle İlişkilendirme) Kategorisi

Katılımcıların görüşleri doğrultusunda üretilen metaforlar arasından oluşturulan “Müzik Tedavi Edicidir (Tedavi Etmeyle İlişkilendirme)” kategorisinde, 13 öğrenci tarafından üretilen 6 metafor bulunmaktadır. Tablo 8’de bu kategori altında üretilen metaforlar gösterilmiştir.

Tablo 8: “Müzik Tedavi Edicidir (Tedavi Etmeyle İlişkilendirme) Kategorisi

Metafor Kodu	Metafor Adı	f	%	Metafor Kodu	Metafor Adı	f	%
1	Bahçe	1	7.7	4	Ruhun Aynası	2	15.4
2	İlaç	5	38.5	5	Temiz Hava	1	7.7
3	Orman	2	15.4	6	Uyku	2	15.4
					TOPLAM	13	100.0

Tablo 8 incelendiğinde, bu kategoride öğrenciler tarafından en fazla üretilen metaforun % 38.5’lik (5) oranla İlaç olduğu görülmektedir. Aşağıda “Müzik Tedavi Edicidir (Tedavi etmeyle İlişkilendirme)” kategorisine ilişkin üretilen metaforların çocuklar tarafından açıklanan mantıksal dayanaklarına ilişkin örneklere yer verilmiştir.

Bahçe Metaforu: “Müzik bahçeye benzer, içinde renkli çiçekler ve türlü güzellikler vardır. Bahçe gibi müzik de insan ruhunu iyileştirir ve tedavi eder” (16E13).

İlaç Metaforu: “Müzik ilaç gibidir, çünkü insanları sakinleştirir, rahatlatır böylelikle tedavi eder” (15K5).

Orman Metaforu: “Müzik ormana benzer, çünkü ormanın yeşilliklerle dolu olması sakinleştirir. Müzik de ormanın sessiz sakinliği, yeşil doğası gibi rahatlatır, tedavi eder” (17K16).

Ruhun Aynası Metaforu: “Müzik ruhun aynası gibidir, çünkü duygu ve düşüncelerimizi yansıtarak dinlenmemizi sağlar ve tedavi eder” (16E31).

Temiz Hava Metaforu: “Müzik temiz hava gibidir, temiz havaya çıkan insan rahatlayıp kendine gelir, tedavi olur” (15K4).

Uyku Metaforu: “Müzik uyku gibidir, rahatlatır, sakinleştirir ve tedavi eder” (15K10).

4.7. Müzik Temel Bir İhtiyaçtır (Temel İhtiyaçla İlişkilendirme) Kategorisi

Katılımcıların görüşleri doğrultusunda üretilen metaforlar arasından oluşturulan “Müzik Temel Bir İhtiyaçtır (Temel İhtiyaçla İlişkilendirme)” kategorisinde, 10 öğrenci tarafından üretilen 4 metafor bulunmaktadır. Tablo 9’da bu kategori altında üretilen metaforlar gösterilmiştir.

Tablo 9: “Müzik Temel Bir İhtiyaçtır (Temel İhtiyaçla İlişkilendirme) Kategorisi

Metafor Kodu	Metafor Adı	f	%	Metafor Kodu	Metafor Adı	f	%
1	Dost	3	30.0	3	Nabız	3	30.0
2	Gıda	1	10.0	4	Yemek	3	30.0
TOPLAM						10	100.0

Tablo 9 incelendiğinde, bu kategoride öğrenciler tarafından en az üretilen metaforun % 10.0’lık (1) oranla Gıda olduğu görülmektedir. Aşağıda “Müzik Temel Bir İhtiyaçtır (Temel İhtiyaçla İlişkilendirme)” kategorisine ilişkin üretilen metaforların çocuklar tarafından açıklanan mantıksal dayanaklarına ilişkin örneklere yer verilmiştir.

Dost Metaforu: “Müzik dost gibidir, onsuz olmaz, yaşanmaz” (16E19).

Gıda Metaforu: “Müzik gıda gibidir, her zaman ihtiyaç duyarız.” (15E7).

Nabız Metaforu: “Müzik nabız gibidir, ikisi de durunca hayat durur” (17K21).

Yemek Metaforu: “Müzik yemek gibi temel bir ihtiyaçtır, onsuz yaşamak mümkün değildir” (16K16).

4.8. Müzik Dinlendiren ve Huzur Verendir (Dinlendirme ve Huzur Vermeye İlişkilendirme) Kategorisi

Katılımcıların görüşleri doğrultusunda üretilen metaforlar arasından oluşturulan “Müzik Dinlendiren ve Huzur Verendir (Dinlendirme ve Huzur Vermeye İlişkilendirme)” kategorisinde, 29 öğrenci tarafından üretilen 10 metafor bulunmaktadır. Tablo 10’da bu kategori altında üretilen metaforlar gösterilmiştir.

Tablo 10: “Müzik Dinlendiren ve Huzur Verendir (Dinlendirme ve Huzur Vermeye İlişkilendirme)” Kategorisi

Metafor Kodu	Metafor Adı	f	%	Metafor Kodu	Metafor Adı	f	%
1	Cennet	3	10.3	6	Tatil	2	6.9
2	Huzur	6	20.7	7	Terapi	2	6.9
3	Masaj Salonu	1	3.4	8	Yağmur	4	13.8
4	Sessizlik	4	13.8	9	Yatak	1	3.4
5	Su	4	13.8	10	Yüzme	2	6.9
TOPLAM						29	100.0

Tablo 10 incelendiğinde, bu kategoride öğrenciler tarafından en fazla üretilen metaforun % 20.7’lik (6) oranla Huzur olduğu görülmektedir. Aşağıda “Müzik Dinlendiren ve Huzur Verendir (Dinlendirme ve Huzur Vermeye İlişkilendirme)” kategorisine ilişkin üretilen metaforların çocuklar tarafından açıklanan mantıksal dayanaklarına ilişkin örneklere yer verilmiştir.

Cennet Metaforu: “Müzik cennet gibidir, kendinizi hep huzurlu ve dinlenmiş hissedersiniz” (16K12).

Huzur Metaforu: “Müzik huzur gibidir, çünkü müzik dinledikçe ruhun rahatlar, huzuru bulursun” (16E22).

Masaj Salonu Metaforu: “Müzik masaj salonu gibidir, dinlendirir, huzur verir ve rahatlatır” (17K9).

Sessizlik Metaforu: “Müzik sessizlik gibidir, sessizlik insana huzur, rahatlık verir ve dinlendirir” (16K19).

Su Metaforu: “Müzik su gibidir, sesiyle huzur, mutluluk, rahatlık verir ve dinlendirir” (15E5).

Tatil Metafor: “Müzik tatil gibidir, insanı tatilde gibi hissettirir, rahatlatır, dinlendirir ve huzur verir” (17K14).

Terapi Metaforu: “Müzik terapi gibidir, müzik dinleyen insan terapideki gibi kendinden geçer, rahatlar, dinlenmiş hisseder ve huzur bulur” (16E25).

Yağmur Metaforu: “Müzik yağmur gibidir, insan yağmurda hissettiği huzur ve rahatlığı müzikte bulup dinlenir” (16E1).

Yatak Metaforu: “Müzik yatağa benzer, ikisiyle de buluşunca rahatlar, iç huzuru yakalar ve günün stresinden kurtulur dinlenirsiniz” (15K11).

Yüzme Metaforu: “Müzik yüzmeye benzer, nasıl ki insan yüzünce rahatlar ve gevşer, müzikte de insan rahatlar, gevşer ve huzura erişir” (15E1).

5. SONUÇ ve ÖNERİLER

Metaforlar birçok alanda çalışma haline gelmiştir. Duygu, düşünce ve de algıların metaforlar aracılığıyla incelendiği birçok araştırma vardır. Metaforlar en kısa tabiriyle bilinmeyen bir şeyi bilinen bir şey açısından belirtmektir. İnsanların günlük yaşantısında farkında olarak ya da olmayarak sıkça metaforlar kullanıldığı aşikardır. Alan yazında mecaz ve eğretileme olarak da bilinmektedir.

18 yaşını doldurmamayan herkes çocuk olarak kabul edilmektedir. Günümüzde yapılan birçok çalışmada çocukların yeri yadsınmaz. Onların araştırma sonuçlarına verdiği cevaplar çoğu çalışmada ilerisi için ışık tutmakta ve sosyolojik değerler açısından önem arz etmektedir. Bu bağlamda çocukluk devresinin en son ve de en tecrübeli olduğu ergenlik döneminde bulunan 15-18 yaş aralığındaki çocukların müzik kavramı üzerinde algılarının neler olduğu metaforik olarak incelenmiş, çocukların dünyasında gizlenen müzik kavramına bir bakış atılmıştır. Ortaokul, lise ve üniversite seviyesinde çocuk ve gençlerin müzik kavramına ilişkin algılarının metaforlar aracılığıyla incelendiği birçok çalışma literatürde yer almaktadır. Yapılan çalışmalarda özellikle amaçlı örnekleme yöntemi kullanılmış, belirli okullar seçilmiştir. Bu çalışmada herhangi bir okuldan ziyade 15-18 yaş aralığına sahip çocukların algıları incelenmiştir. Basit tesadüfi örnekleme yoluyla verilere ulaşılmıştır. Böylelikle farklı okullarda okuyan aynı yaş aralığında olan çocukların da müzik kavramına ilişkin algıları metaforlar aracılığıyla incelenmiştir. Çalışma sonuçları incelendiğinde atıfta bulunulan diğer çalışmalarla benzer sonuçlar verdiği görülmüştür.

Araştırmanın evrenini Tekirdağ ilinde bulunan 15-18 yaş aralığındaki çocuklar, örneklemini ise basit tesadüfi örnekleme yoluyla Tekirdağ ili Çorlu ilçesinde 15-18 yaş aralığında bulunan 120 çocuk oluşturmaktadır. Araştırma, 150 çocukla, yarı yapılandırılmış 1 açık uçlu sorudan oluşan görüşme formu kullanılarak yapılmıştır. 30 çocuğun verdiği yanıtlar uygun olmadığı için elenmiş ve araştırma 120 çocuğun verdiği cevaplarla sonlandırılmıştır. Çalışma, 15-18 yaş aralığında bulunan 120 çocuğun verdiği cevaplarla sınırlıdır. Araştırma, 15 Eylül 2019-25 Ekim 2019 tarihlerinde arasında yapılmıştır. Araştırmaya katılan çocuklara ait demografik özellikler incelendiğinde; katılımcıların %52.5’lik (63) kısmını erkek çocukları, % 47.5’lik (57) kısmını kız çocuklarının oluşturduğu göze çarpmaktadır. 15, 16 ve 17 yaş grubuna ait kız ve erkek çocuklarının özelliklerine bakıldığında ise, 17 yaş grubunda bulunan kız çocuklarının sayısının erkek çocuklarının sayısından, diğer yaş gruplarında ise erkek çocuklarının sayısının kız çocuklarının sayısından fazla olduğu dikkati çekmektedir.

Araştırmada veri toplama aracı olarak nitel araştırma yöntemlerinde kullanılan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Katılımcıların “Müzik.....benzer/gibidir; çünkü.....” cümlesini sadece bir metafor üzerinde düşünerek tamamlamaları istenmiştir. Geliştirilen metaforlar ve gerekçeleri, çocukların yaşları ve cinsiyetleri araştırmacı tarafından verilen numarayı belirten ifadelerle kodlanarak verilmiştir. 3 elemanlı kodlama kullanılmıştır.

Araştırmanın sonuçlarının inandırıcılığını sağlamak veya artırmak için kullanılan önemli iki ölçüt; araştırmanın geçerliliğinin ve güvenilirliğinin sağlanmasıdır. Bu maksatla, yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanan veriler ayrıntılı bir şekilde incelenmiş, veriler kodlanmış ve de kategorilere ayrılmıştır. Oluşturulan kategoriler altına yerleştirilmiş metaforların, buldukları kategoriye temsil edip etmediğinin kontrolü de 3 alan uzmanı öğretim üyesinin görüşüyle sağlanmıştır. Araştırmaya katılan çocukların “Müzik” kavramı hakkında ürettikleri metaforlara ilişkin olarak elde edilen bulgular tablolar halinde sunulmuş ve de analiz edilmiştir.

120 çocuk tarafından üretilen 42 adet metafor 8 kategori altında toplanmıştır. Yol Gösterici, Bağımlılık Yapan, Eğlendiren, Birleştiren, Duyguları İfade Eden, Tedavi Eden, Temel Bir İhtiyaç Olan, Dinlendiren ve Huzur Veren şeklinde kategorilere ayrılarak 42 adet metafor incelenmiştir.

Üretilen metaforlar ve her bir metaforu temsil eden çocuk sayısı ve yüzdesine bakıldığında; en fazla üretilen metaforun % 5.8’lik (7) oranla Eğlence Merkezi metaforu olduğu göze çarpmaktadır. Çocukların büyük çoğunluğunun bu metaforda birleştiği, Müzik kavramını eğlence merkeziyle ifade ettikleri görülmüştür. Bu da çocukların müzik algısı içerisinde; eğlence merkezlerindeki eğlencelerin büyük yer edindiğini göstermektedir.

Araştırma sonuçlarına bakıldığında müzik kavramına olumsuz şekilde yaklaşan görülmemiştir. Müziği hayatlarının güzel bir parçası olarak ifade ettikleri sonucuna varılmıştır. Daha fazla çocukla, daha farklı bölgeler de eklenerek Müzik kavramına ilişkin algıları incelenmeli ve literatüre daha fazla çalışma kazandırılmalıdır.

KAYNAKÇA

- Ágnes, A. (2009). The use of metaphors in advertising: A case study and critical discourse analysis, *The Use Of Metaphors in Advertising Argumentum*, Kossuth Egyetemi Kiadó (Debrecen), 18-24.
- Akça, O. M. & Şen, Ç. & Kurtaslan, Z. (2019). Bilim ve Sanat Merkezleri müzik alanı öğrencilerinin müzik kavramına yönelik algılarının belirlenmesi: Bir metafor analizi çalışması, *Afyon Kocatepe Üniversitesi Akademik Müzik Araştırmaları Dergisi*, 5 (10), 123-145.
- Arslan, H. & Arslan, P. & Yıldız, K. (2019). Öğretmen ve öğrencilerin kitap kavramına yönelik metafor algıları, *International Social Sciences Studies Journal*, 5 (39), 3771-3782.
- Babacan, E. (2014). AGSL öğrencilerinin müzik kavramına ilişkin algıları: Metafor analizi, *Eğitim ve Araştırmaları Dergisi*, 3 (1), 124-132.
- Bak, G. (2017). 1980'li yıllardan günümüze Türk yazılı basınında çocuk olgusu, *İNİF-E Dergi*, 2 (2), 163-188.
- Bak, G. (2018). 17-18 yaş aralığındaki çocukların sosyal medya kullanımı üzerine bir araştırma, *ATLAS International Refereed Journal On Social Sciences*, 4 (13), 1317-1321.
- Bak, G. (2019). Ergenlik dönemindeki çocukların Facebook üzerindeki paylaşımları ve emoji kullanımı üzerine bir araştırma, Ed.: Hasan Çiftçi, *Dijitalleşen Dünyada Yeni Medya* (5-35), İKSAD Yayınevi, ISBN: 978-605-7875-24-2 (Çevrimiçi)
https://docs.wixstatic.com/ugd/614b1f_5eb2deb78855449fa49b668942a6b00e.pdf
- Çağlar, B. (2019). Reklamlarda metaforik öğelerin kullanımı: kozmetik reklamları örneği, *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 21 (3), 995-1013.
- Demircioğlu, E. & Kantekin, S. (2019). Tarih pedagoji programı öğrencilerinin tarih kavramına ilişkin inançlarının metafor analizi yoluyla incelenmesi. *Journal of History Culture and Art Research*, 8(1), 332-346.
- Geray, H. (2011). *Toplumsal araştırmalarda nicel ve nitel yöntemlere giriş: İletişim alanından örneklerle*, 3. Bs., Ankara: Ezel Basın Yayın Dağıtım.
- Gil McWilliam & Angela Dumas (1997) Using metaphors in new brand design, *Journal of Marketing Management*, 13:4, 265-284, DOI: 10.1080/0267257X.1997.9964472.
- Gürten, E. & Köseoğlu, P. (2019). Üniversite öğrencilerinin “toprak ve toprak kirliliği” kavramlarına ilişkin algılarının metafor ile analizi, *Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19 (1), 243-256.
- Karamehmet, B. (2012). *Kuramsal iletişimde metafor*, İstanbul: Beta Yayıncılık.
- Karamehmet, B. (2017). Metafor ile markaları yönetmek, *Atatürk İletişim Dergisi*, 13, 125-148.
- Saban, A. (2009). Öğretmen adaylarının öğrenci kavramına ilişkin sahip olduğu metaforlar, *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 7(2), 281-326.
- Stempel III, G. H. (2003). İçerik Analizi, Derleyen/Çeviren: Murat S. Çebi, *İletişim Araştırmalarında İçerik Çözümlemesi*, Ankara: Alternatif Yayınları, 103-123.
- Tez, İ. & Aydın-Uygun, M. (2016). Ortaokul öğrencilerinin müzik dersi ve müzik öğretmenine ilişkin algılarının metaforik analizi, *Kalem Eğitim ve İnsan Bilimleri Dergisi*, 6 (2), 415-453.
- Torlak, Ö. (2008). Tüketici davranışını anlamada metafor kullanımı: Postmodern tüketiciyi “sivil itaatsizlik” metaforu ile açıklamak, *Pazarlama ve Pazarlama Araştırmaları Dergisi*, 2, 63-76.
- Yapıcıoğlu, A. & Korkmaz, N. (2019). Öğretmen adaylarının fen ve matematiğe yönelik algılarının belirlenmesi: metafor çalışması, *Akdeniz Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 13 (29), 400-420.
- Zaltman, G. & Zaltman, L. (2018). *Pazarlama metaforları*, Çev.: Ümit Şensoy, İstanbul: MediaCat Yayınları.